

Konjunkturbarometern Fördjupning

Länkade serier i Konjunkturbarometern 2025

Länkade serier i Konjunkturbarometern 2025

För att göra analyserna i Konjunkturbarometern mer heltäckande har Konjunkturinstitutet valt att ersätta dels detaljhandeln med den bredare kategorin handel och dels bygg- och anläggningsverksamhet med byggverksamhet. Detaljhandeln utgör cirka 70 procent av den totala handeln i Konjunkturbarometern medan bygg- och anläggningsverksamhet utgör ungefär 30 procent av total byggverksamhet. Genom att använda dessa bredare aggregat blir analysen mer heltäckande. De nya serierna påverkar Barometerindikatorn i marginell utsträckning medan det uppstår en viss effekt på näringslivets konfidensindikator.

Utöver att inkludera mer heltäckande branscher i Barometerindikatorn ändras även definitionen av konfidensindikatorer och nettotalen för näringslivet. De länkade serierna, som beskrivs nedan, redovisas också i statistikdatabasen.

De nya siffrorna publiceras för första gången i samband med publiceringen i maj 2025. I detta extramaterial har siffror fram till och med april 2025 använts.

Länkning av tidsserier för byggverksamhet

Frågor som rör bygg- och anläggningsverksamhet har ställts månadsvis sedan februari 1996, och detaljhandeln har ställts månadsvis sedan juli 1996, medan frågor för hela handeln respektive byggverksamhet började ställas först i maj 2010. För att kunna standardisera indikatorer krävs att de ingående tidsserierna täcker samma tidsperiod. Därför behöver serierna länkas så att de blir jämförbara över tid.

Frågor för handeln (SNI 45-47) har under hela tidsperioden ställts kvartalsvis. Informationen från dessa kvartalsserier har legat till grund för interpolering av serierna till månad. Denna länkning genomfördes för en tid sedan, och tidigare i år övergick presentationen i rapporten (Konjunkturbarometern februari 2025) från detaljhandel till handel som helhet. Nu kommer också handeln i stället för detaljhandeln att inkluderas i barometerindikatorn.

Frågor i byggverksamhet (SNI 41-43) måste länkas. Därför beräknas ett samband, där respektive fråga för byggverksamhet skattats mot motsvarande fråga inom bygg- och anläggningsverksamhet (SNI 41-42). I skattningarna har även laggade variabler inkluderats för att förbättra modellens statistiska egenskaper och undvika autokorrelation.

$$y_t = \alpha + \beta_1 x_t + \beta_2 y_{t-1} + \beta_3 x_{t-1} + \varepsilon_t$$

I ekvationen ovan avser y byggverksamhet och x avser bygg- och anläggningsverksamhet. Skattningen har gjorts från perioden maj 2010 och fram till och med december 2018 för att undvika att resultaten påverkas av pandemin och efterföljande osäkerheter. Alla skattningar visar på robusta resultat med ett justerat R-kvadrat på mellan 0,87–0,95 och ingen autokorrelation förekommer enligt Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test (se tabell 1).

Tabell 1 Skattningsresultat

	Justerad R2	P-värde
Byggandet har de senaste 3 månaderna	0,94	0,11
Anbudspriserna har de senaste 3 månaderna	0,92	0,06
Orderstocken har de senaste 3 månaderna	0,90	0,18
Antalet anställda har de senaste 3 månaderna	0,90	0,20
Orderstocken är för närvarande	0,95	0,53
Byggandet beräknas under de närmaste 3 månaderna	0,93	0,36
Anbudspriserna beräknas under de närmaste 3 månaderna	0,93	0,66
Orderstocken beräknas under de närmaste 3 månaderna	0,87	0,61
Antalet anställda beräknas under de närmaste 3 månaderna	0,93	0,61
Utsikterna på byggmarknaden väntas på ett års sikt (kvartalsfrekvens)	0,96	0,47

Anm. P-värdet för F-statistiken i Breusch-Godfrey Serial Correlation LM-test överstiger 0,05 i samtliga skattningar, vilket innebär att nollhypotesen om ingen signifikant seriekorrelation inte kan förkastas.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Modellspecifikationen innehåller den förklarande variabel laggad en period, därför behövs ett värde för första perioden beräknas (imputeras). Detta görs genom att beräkna den genomsnittliga kvoten mellan byggverksamhet (y) och bygg- och anläggningsverksamhet (x) under perioden maj 2010 till april 2014. Denna kvot används därefter för att imputera det saknade värdet för byggverksamhet i februari 1996, enligt följande formel

$$y_{1996m2} = \frac{\sum_{t=2010m5}^{2014m4} y_t}{\sum_{t=2010m5}^{2014m4} x_t} \times x_{1996m2}$$

De imputerade värdena för februari 1996 möjliggör nu framskrivningar enligt modellerna från och med mars 1996.

Efter dessa beräkningar för respektive fråga finns nu data tillgänglig både för hela byggverksamheten, definierad som SNI 41–43, samt, sedan tidigare, för bygg- och anläggningsverksamhet, definierad som SNI 41–42. För att möjliggöra en separat redovisning av SNI 43, som omfattar ”specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet”, har resultaten för denna kategori beräknats genom att använda branschvikter. Beräkningen innebär att SNI 43 beräknas genom att subtrahera bygg- och anläggningsverksamhet från byggverksamhet.

Följande frågor har länkats.

Bakåtblickande frågor

- Byggandet har de senaste 3 månaderna
- Anbudspriserna har de senaste 3 månaderna
- Orderstocken har de senaste 3 månaderna
- Antalet anställda har de senaste 3 månaderna

Nulägesfråga

- Orderstocken är för närvarande

Framåtblickande frågor

- Byggandet beräknas under de närmaste 3 månaderna
- Anbudspriserna beräknas under de närmaste 3 månaderna
- Orderstocken beräknas under de närmaste 3 månaderna
- Antalet anställda beräknas under de närmaste 3 månaderna
- Utsikterna på byggmarknaden väntas på ett års sikt (kvartalsfrekvens)

De länkade serierna redovisas som diagram i bilaga 1 och bilaga 2.

Marginella effekter på barometerindikatorn

Barometerindikatorn är ett mått på det rådande ekonomiska stämningsläget i Sverige. Den sammanställer information från fem olika sektorer:

- Tillverkningsindustrin: vikt 40 procent
- Tjänstesektorn: vikt 30 procent
- Handeln (tidigare detaljhandel): vikt 5 procent
- Byggverksamhet (tidigare bygg och anläggningsverksamhet): vikt 5 procent
- Hushåll: vikt 20 procent

Viktningen är densamma som i EU-kommissionens Economic Sentiment Indicator (ESI) och har valts av EU för att få en hög korrelation med BNP-tillväxten. Viktningen inom varje sektor beror därefter på antalet frågor. Barometerindikatorn beräknas utifrån ett viktat medelvärde av de standardiserade nettototalen som ingår i respektive sektors konfidensindikator. Tidsserien standardiseras sedan till en ny tidsserie med medelvärde 100 och standardavvikelse 10, vilket blir indikatorn. Sektorens vikter i Barometerindikatorn är desamma efter övergången från Detaljhandel till Handel och Bygg- och anläggningsverksamhet till Byggverksamhet.

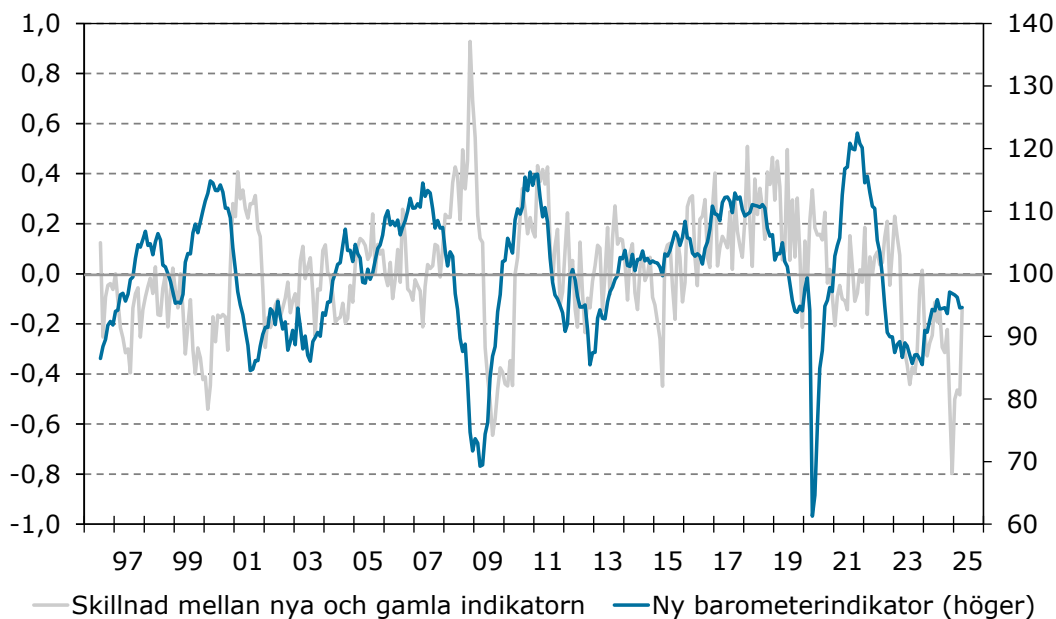
Tidigare har tidsserierna för hela handeln länkats bakåt för hela perioden, vilket gör det möjligt att ersätta de tre serierna för detaljhandeln. Om man väger samman de tre frågorna som ingår i indikatorn för detaljhandeln, det vill säga *försäljningsvolym kommande tre månader*, *försäljningsvolym senaste tre månader* och *varulager* (nulägesomdöme), och jämför med motsvarande data för hela handeln (där alltså SNI 46 *Partihandeln* också ingår), är indikatorn inom handeln totalt sett något, men bara något, lägre i slutet av perioden (se diagram i bilaga 3). För barometerindikatorn som helhet har denna förändring en mycket liten påverkan.

För de två frågor som ingår i indikatorn för byggsektorn, det vill säga *orderstock i nuläget* och *antal anställda de senaste tre månaderna*, är skillnaden mellan byggverksamhet som helhet och bygg- och anläggningsverksamhet större (se diagram i bilaga 3). Det beror på att svaren inom SNI 43 (*Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet*) är mer negativa de senaste åren jämfört med övriga byggsektorn.

När det gäller barometerindikatorn ger de här två förändringarna sammantaget endast en marginell påverkan. Som helhet, där både handel och byggverksamhet inkluderas är skillnaden mellan de två indikatorerna mellan -1 till och med 1 enhet (det vill säga som mest 0,1 standardavvikelser), där den nya indikatorn är något svagare de senaste åren. Justeringarna har alltså bara en liten effekt på barometerindikatorn (se diagram 1). Detta är logiskt eftersom handeln/detaljhandeln och bygg vardera endast har en vikt på 5 procent vardera i Barometerindikatorn.

Diagram 1 Barometerindikator

Förändring i indikator respektive indikator medelvärde =100

Källa: Konjunkturinstitutet.

Viss effekt på näringslivets konfidensindikator

Till skillnad från vikterna för Barometerindikatorn, där KI valt att följa samma som EU, beräknas vikterna för konfidensindikatorn och nettotalen inom näringslivet baserat på antalet anställda i de olika sektorerna i Konjunkturbarometerens population. Det innebär något förenklat att vikterna för varje sektor reflekterar hur många personer som är sysselsatta i den sektorn.

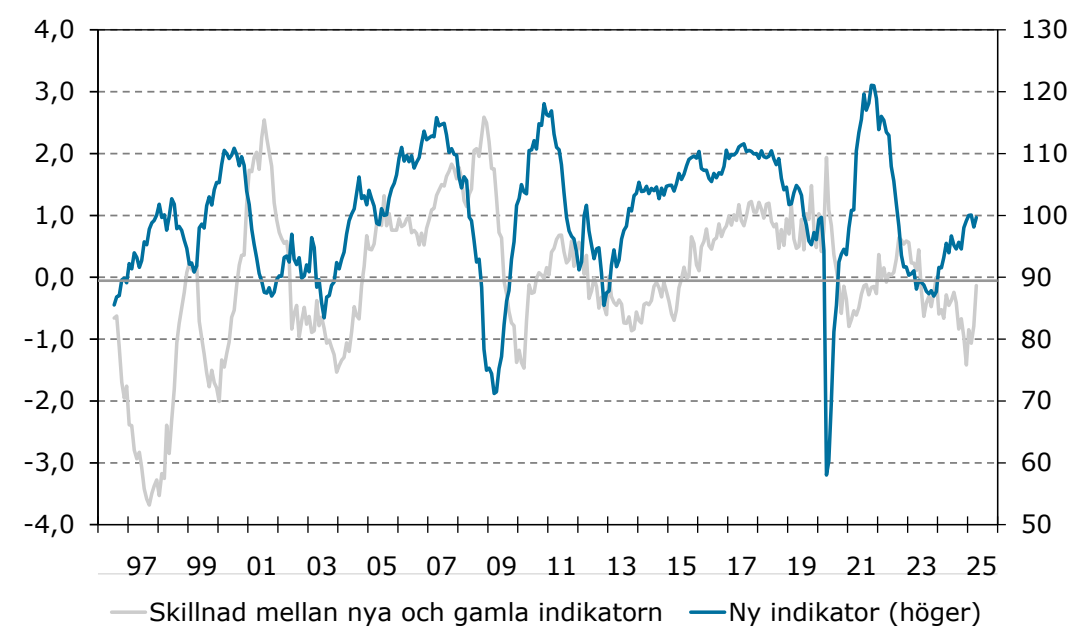
När *specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet* inkluderas nästan tredubblas byggsektorns sammanlagda vikt. Det innebär att byggverksamhetens totala vikt ökar från 4,1 procent till 11,6 procent (se tabell 2). Med andra ord är den totala vikten för hela byggsektorn mer än dubbelt så stor som för delsektorn bygg- och anläggningsverksamhet. Som en följd av detta minskar de övriga sektorernas relativa vikter i näringslivet.

Svaren i *specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet* är, som påpekats ovan, något mer negativa de senaste åren. Att byggverksamhet väger betydligt mer jämfört med i barometerindikatorn innebär att det uppstår viss effekt för näringslivets konfidensindikator där indikatorn revideras ner på slutet (se diagram 2).¹

¹ Handeln har sedan tidigare inkluderats i näringslivets konfidensindikator, det som är nytt från och med nu är alltså enbart att byggverksamhet ersätter bygg- och anläggningsverksamhet.

Diagram 2 Näringslivets konfidensindikator

Förändring i indikator respektive indikator medelvärde =100

Källa: Konjunkturinstitutet.

Tabell 2 Vikter i näringslivet

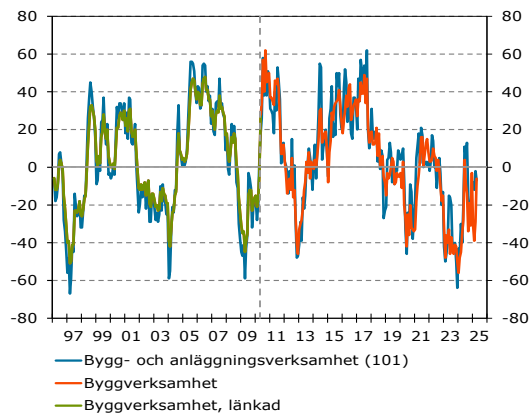
Procent

	Tidigare indikator	Ny indikator
Tillverkningsindustri	19,2	17,7
Bygg- och anläggningverksamhet	4,1	
Byggverksamhet		11,6
Handeln	20,8	19,2
Tjänstesektorn	55,9	51,6

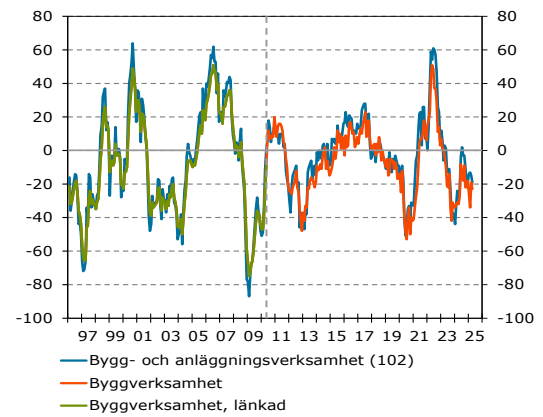
Källa: Konjunkturinstitutet.

Bilaga 1

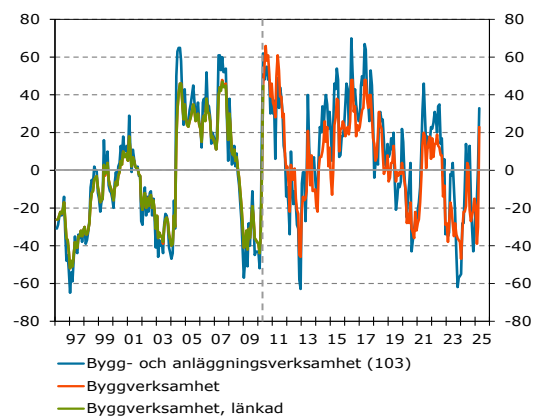
Byggandet har de senaste 3 månaderna

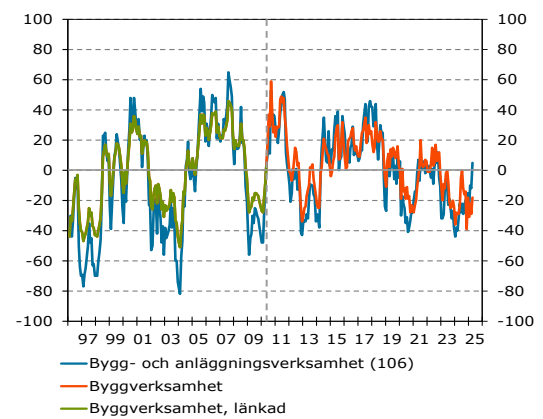
Anbudspriserna har de senaste 3 månaderna

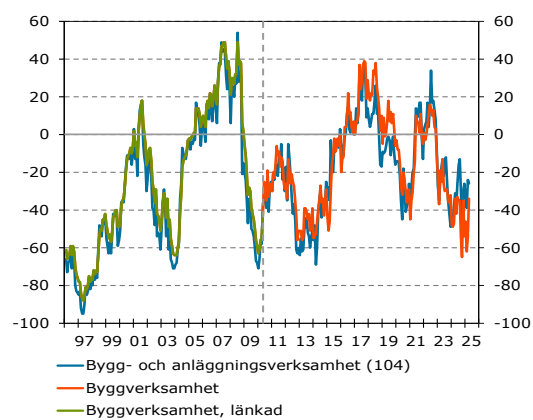
Orderstocken har de senaste 3 månaderna

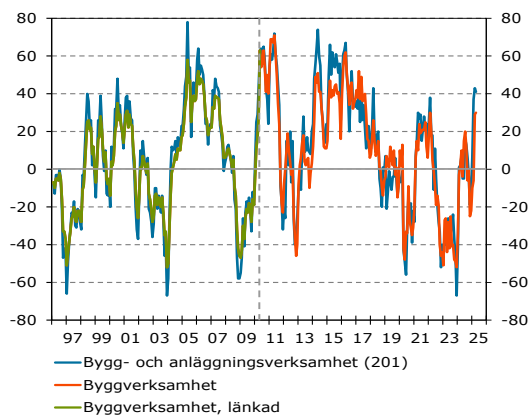
Antalet anställda har de senaste 3 månaderna

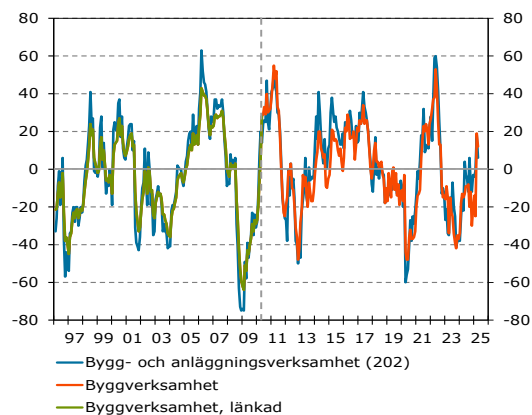
Orderstocken är för närvarande

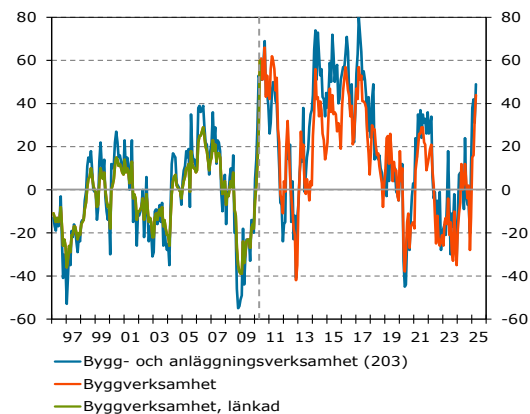
Byggbandet beräknas under de närmaste 3 månaderna

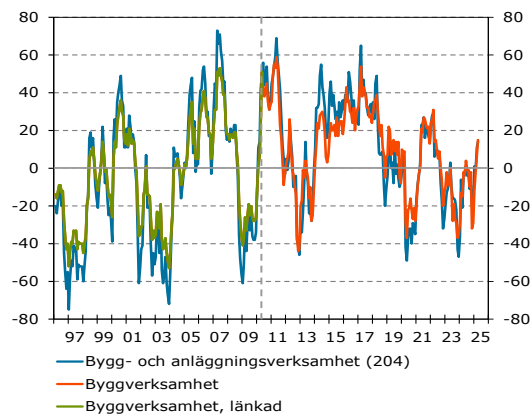
Anbudspriserna beräknas under de närmaste 3 månaderna

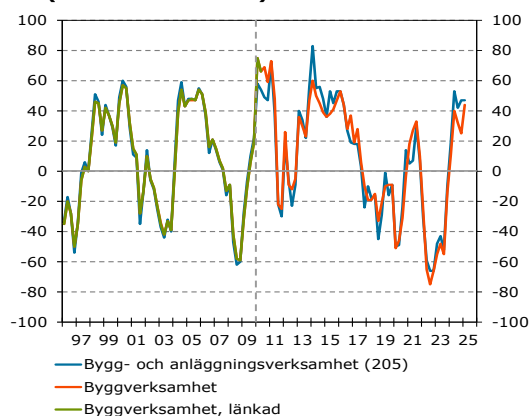
Orderstocken beräknas under de närmaste 3 månaderna

Antalet anställda beräknas under de närmaste 3 månaderna

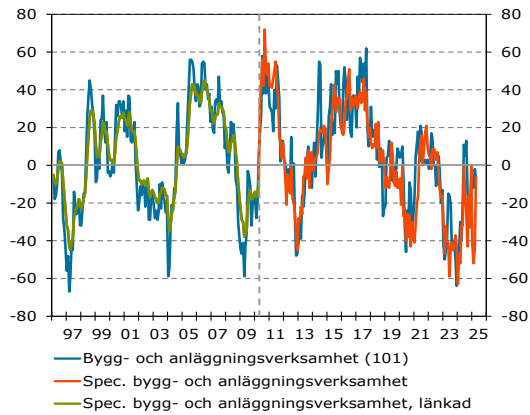

Utsikterna på byggmarknaden väntas på ett års sikt (kvartalsfrekvens)

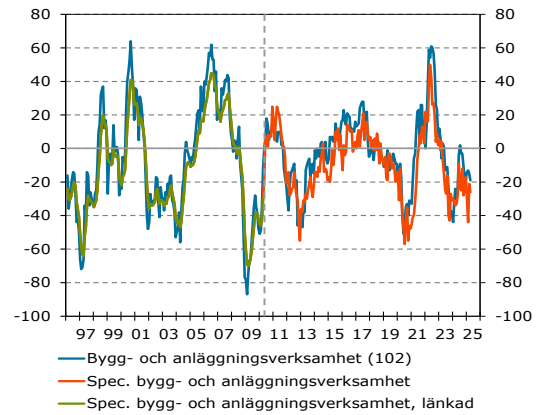

Bilaga 2

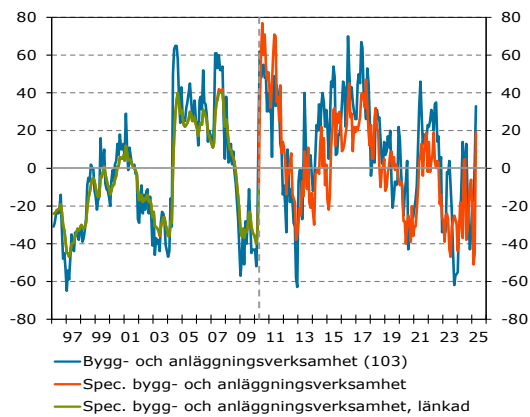
Byggandet har de senaste 3 månaderna

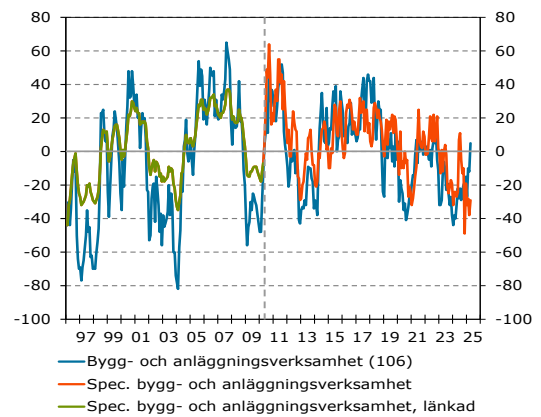
Anbudspriserna har de senaste 3 månaderna

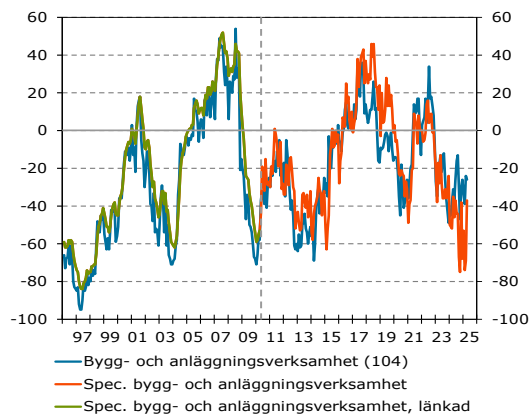
Orderstocken har de senaste 3 månaderna

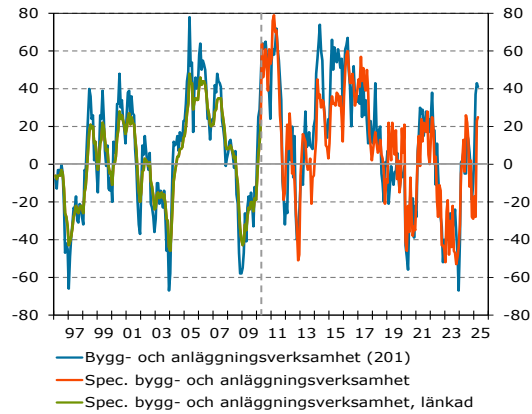
Antalet anställda har de senaste 3 månaderna

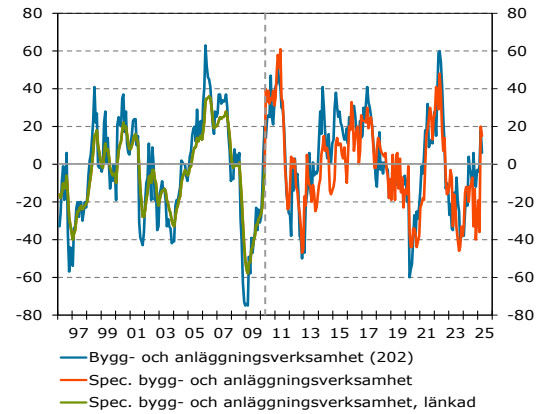
Orderstocken är för närvarande

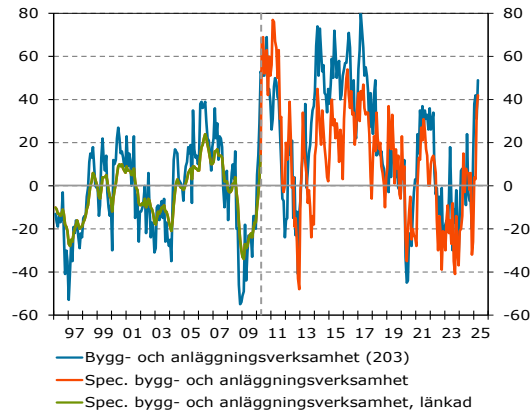
Byggandet beräknas under de närmaste 3 månaderna

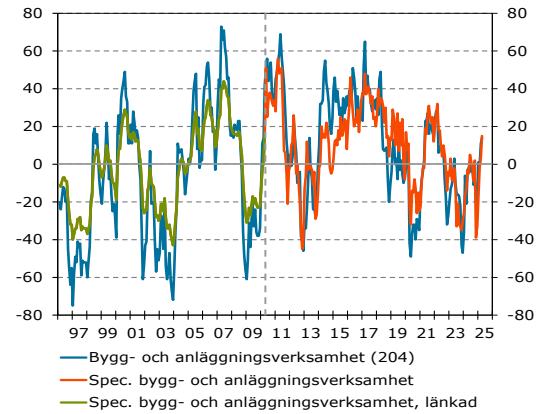
Anbudspriserna beräknas under de närmaste 3 månaderna

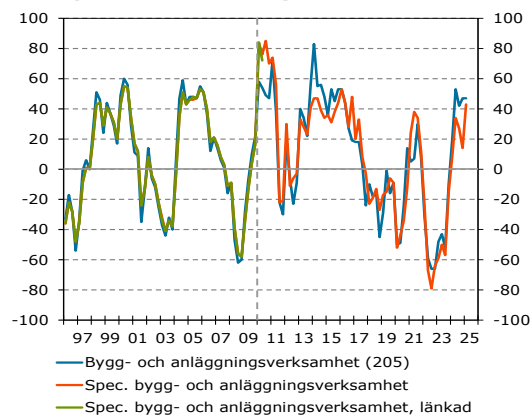
Orderstocken beräknas under de närmaste 3 månaderna

Antalet anställda beräknas under de närmaste 3 månaderna

Utsikterna på byggmarknaden väntas på ett års sikt (kvartalsfrekvens)

Bilaga 3

Diagram Sammanvägda frågor i detaljhandeln och handeln

Netttotal

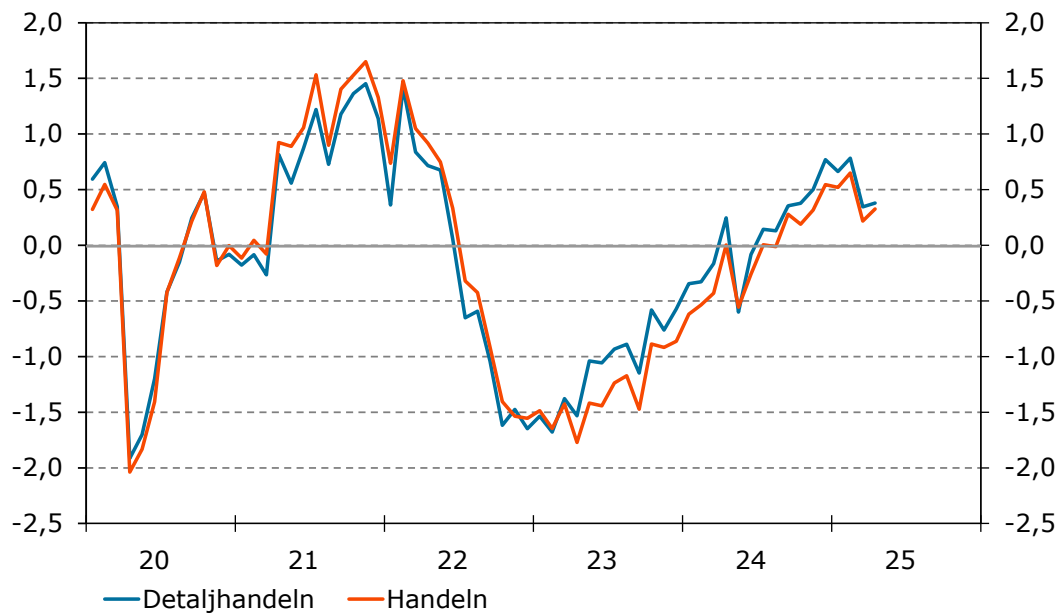

Diagram Sammanvägda frågor i bygg och anläggningsverksamhet respektive byggverksamhet

Netttotal

